

ПОСТУПАЊЕ ШКОЛЕ У СЛУЧАЈУ НАСИЉА МЕЂУ УЧЕНИЦИМА

У свим случајевима насиља међу ученицима школа је дужна да поступа у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање. Потребно је да у свим случајевима сумње, односно сазнања о насиљу, злостављању и занемаривању детета и ученика, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања (у даљем тексту: Тим) без одлагања **утврди чињенице, процени нивое насиља, планира и спроводи интервентне мере, евидентира случајеве насиља и изврши евалуацију предузетих мера**, у складу са одредбама Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

КОРАК 1 - ЗАУСТАВЉАЊЕ НАСИЉА И СМИРИВАЊЕ СИТУАЦИЈЕ

- Задатак запослених, а нарочито најближег присутног запосленог је да одмах прекину/зауставе насилно понашање према ученику. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ других запослених, по потреби позвати дежурну службу полиције;
- Уколико је ученик повређен у мери која захтева лекарску интервенцију или преглед или се према околностима случаја може разумно претпоставити или посумњати да су таква интервенција или преглед потребни, одмах позвати службу хитне помоћи.
- Задатак запослених је да пруже помоћ и подршку ученику који је доживео насиље;
- Задатак запослених је да обавесте о догађају члана Тима, одељењског старешину, стручног сарадника, директора тј, онога ко је од наведених први у школи доступан;

КОРАК 2 - ПРИКУЉАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА, РАЗГОВОРИ

Када се пријави насиље или дојави о насиљу или могућем насиљу међу ученицима, чланови Тима за заштиту ученика, одељењски старешина, стручни сарадници и директор дужни су да:

- Одмах обаве разговор са учеником који је жртва насиља.
- Што хитније обаве разговор са учеником који је починио насиље и укажу ученику на неприхватљивост и штетност таквог понашања; саветовати га и подстицати на промену таквог понашања.
Разговори могу бити одвојени или заједнички (ученик који трпи и врши насиље или у случају међусобног обостраног насиља). Уколико су учесници смирени и безбедни, води се разговор међу ученицима (укључујући медијацију, реституцију... и сл). Уколико не постоје услови за конструктивне разговоре у овој фази, исти се спроводе кад се за то стекну услови, односно након консултација и обавештавања родитеља – у оквиру корака 5. Запослени у разговору прикупља основне информације и изводи прелиминарни закључак о интензитета, нивоу насиља и последицама.
- Обаве разговор са другим ученицима или одраслим особама које имају сазнања о

учињеном насиљу и утврде све околности и чињенице везане за облик, интензитет, тежину и временско трајање насиља;

- О предузетим активностима, разговорима, изјавама и својим запажањима сачине писане белешке, као и да воде одговарајуће евиденције заштићених података које ће се доставити на захтев другим надлежним телима.

У случају пријаве за други или трећи ниво насиља, као и случају да је то препорука Тима, разговор са ученицима у циљу узимања изјава обавља одељењски старешина и/или педагог/психолог у присуству родитеља. Разговор са ученицима се води на начин који подразумева да се поступа посебно брижљиво према ученику, поштујући учениково достојанство. Потребно је да школа прибављање изјаве од ученика врши на начин прилагођен узрасту и специфичном положају детета даваоца изјаве, његовим развојним капацитетима и потребама и који у пуној мери штите интегритет детета и његову добробит.

КОРАК 3 – ОБАВЕШТАВАЊЕ РОДИТЕЉА

- Уколико је потребна хитна лекарска интервенција одељењски старешина обавештава родитеље у хитном року. Уколико одељењски старешина није присутан у кризној ситуацији, родитеља обавештава запослени који је учествовао у кораку 2.
- Уколико нема повреде и дете несметано наставља са својим школским активностима, родитеље обавештава одељењски старешина у току истог дана. Изузетно, уколико је одељењски старешина из објективних услова спречен да обавести родитеља, то обавља стручни сарадник или други члан Тима.
- Одељењски старешина позива родитеље ученика који је починио насиље, упознаје их са догађајем, као и са неприхватљивошћу и штетношћу таквог понашања и саветују их са циљем промене таквог понашања ученика и позива их на укључивање у саветовање или стручну помоћ унутар школе или изван ње (развојно саветовалиште, ЦЗСР, поликлинике, породична саветовалишта и слично). Уколико се ради о насиљу трећег нивоа, или о насиљу првог/другог нивоа које се понавља, обавештава их о обавези школе да случај пријави надлежном ЦЗСР, Школској управи, полицији...

КОРАК 4 – КОНСУЛТАЦИЈЕ У УСТАНОВИ

Консултације подразумевају: **разјашњавање околности, анализирање чињеница на што објективнији начин, процену нивоа насиља, нивоа ризика, ризик од понављања насиља, предузимање одговарајућих мера.**

У консултације у установи се укључују: Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, одељењски старешина, директор школе, дежурни наставник (по потреби) и Ученички парламент (по потреби).

КОРАК 5 – МЕРЕ И АКТИВНОСТИ

Мере зависе од врсте, нивоа, интензитета, учесталости насиља и предлажу се након консултација у установи и на основу прикупљених података.

На првом нивоу, активности предузима самостално одељењски старешина у смислу појачаног васпитног рада са ученицима и одељењском заједницом.

На другом нивоу, активности предузима одељењски старешина у сарадњи са ПП службом, Тимом и директором (уколико је то неопходно – према процени Тима), уз обавезно учешће родитеља/старатеља.

На трећем нивоу, активности предузимају Тим, директор и одељењски старешина, уз обавезно учешће родитеља/старатеља у сарадњи са надлежним институцијама.

Оперативни план заштите/подршке сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за ученике - учеснике насиља и злостављања (оне који трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања). План израђује одељењски старешина уз консултације са Тимом за заштиту ученика. У оквиру Плана заштите/подршке планира се и појачани васпитни рад, на јединственом **Обрасцу 2**.

План заштите зависи од: врсте и тежине насилног чина, последица насиља по појединца и колектив, броја учесника и сл.

ЕФЕКТИ ПРЕДУЗЕТИХ МЕРА

Ефекте предузетих мера и активности прати установа (одељењски старешина, Тим, психолог и педагог) ради провере ефеката, заштите ученика, даљег планирања и других активности установе. Установа прати понашање ученика који је трпео и који је извршио насиље и злостављање, као и деце и ученика који су индиректно били укључени (сведоци).

Одељењски старешина и стручни сарадници у сарадњи са Тимом попуњавају **Образац 3** (Извештај о појачаном васпитном раду). У оквиру извештаја, одељењски старешина бележи податке и запажања о **ефектима појачаног васпитног рада** на основу којих се предузимају даље мере или се констатује да више не постоји потреба за истим.

